

EVA LALKOVIČOVÁ

Stretnúť jednorožca možno nie je také ťažké, ako ho urobiť šťastným

HRÍNOVÁ, Barbora. 2020. *Jednorožce*. Bratislava : ASPEKT.

EVA LALKOVIČOVÁ (1991) je prekladateľka zo španielčiny a katalánčiny. V súčasnosti pôsobí ako doktorandka v Ústave románskych jazykov a literatúr na Masarykovej univerzite v Brne. V rámci dizertačného výskumu sa zaoberá tvorbou súčasných argentínskych prozaičiek.

Barbora Hrínová píše o jednorožcoch – alebo, naopak, ľuďoch, ktorí svojho jednorožca hľadajú. Jej postavy v sebe zrkadlia rozmanité jednorožčie konotácie, od tých vážnejších až po humorné a ironické.

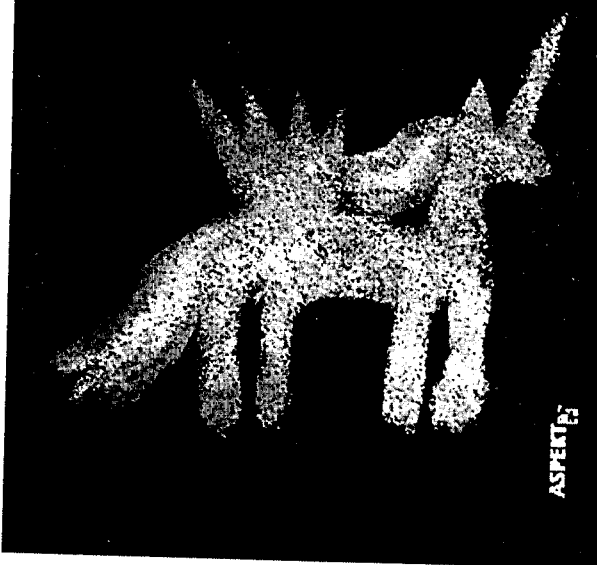
Knihu *Jednorožce* tvorí osem poviedok, ktoré prepája podobný typ protagonistov a protagonistiek – ľudí, ktorých spája frustrácia a akýsi nemastný-neslaný pocit zo života, ktorý vedú, aj akési večné a neúspešné hľadanie uspokojivého vzťahu a s ním aj svojho miesta vo svete. Obézny Bony v poviedke *Chémia* hľadá lásku a odpoveď na otázku, prečo s ním krásna a zdanlivo dokonalá violončelistka Zoja trávi čas, Lujza v poviedke *Naša* má po tridsiatke a nikdy nemala vážny vzťah, ale nie je si istá, či ho vôbec chce, Alica z poviedky *Internations* sa snaží udomáčniť v Gruzínsku a akoby mimovoľne sa preplietajú vzťahmi s cudzincami, hrdinka poviedky *Sladká* zas hľadá naplnenie vo výchove šteňaťa – väčšinou však toto hľadanie postáv nevedie k jednoznačne šťastnému koncu: „*Na druhý deň si pod oknom rozložím jogový koberček. S hlbokým nádychom naberám do pľúc vzduch, v ktorom psí pach nahradila aróma čistiaceho prostriedku. Do toho mi cinkne esemeska od Zdenky. Nechýba ti? Sedí mi pri vchodových dverách a plače za tebou! Naučila som sa, že pocity si treba nechávať pre seba a svetu hovoriť len áno alebo nie, najmä keď k vám prichádza v podobe zvieracej inšpektorky. Ale neovládne sa. Teraz ani nie, je to aj celkom úľava*“ (s. 115).

Jednotlivé poviedky sú možno variáciami na tú istú tému (a postavy do nejakej miery variáciami tej istej postavy) a hľadaním odpovede na podobnú otázku, avšak toto hľadanie nie je únavné ani otupené, práve naopak. Autorka má bezpochyby rozprávačský talent a jednotlivé príbehy vykresľuje s citom. Je to trochu ako nazerať do akvária zo všetkých možných strán – z rôznych uhlov vidíme pod hladinou rôzne svety.

Silnou stránkou zbierky je aj autorkin zmysel pre humor a detail: „*Anna ju chcela odprevadiť domov. Sedeli mlčky na zadných sedadlách autobusu, a keď vystúpili, Anna kráčala čo najtesnejšie pri nej. Husto snežilo, v bielej pokrývke sa preplietali len ich štyri stopy. Lujza zastala pred činžiakom na konci slepej ulice a nič si nepriala viac, len aby si Anna dala otočku. (...) Tá však skôr vyzerala, že rozmýšľa nad každým spôsobom, ako sa dostať dnu, asi okrem vlámania. „Môžem sa ísť k tebe vysrať?“ spýtala sa*“ (s. 159 – 160).

Práve poviedku *Naša*, ku ktorej patrí ukážka, je možné považovať za jeden z najvydarenejších textov zbierky. Protagonistkou je tridsiatnička Lujza, ktorá je

BARBORA HRÍNOVÁ
JEDNOROZCE

presvedčená o svojej „absolútnej nepríťažlivosti pre celý ľudský rod“ (s. 152). Náhoda ju zvedie dohromady s o niekoľko rokov mladšou Annou, počiatková príťažlivosť sa však čoskoro rozplynie a Lujza zisťuje, že vzťah možno skutočne nie je to, čo jej prinesie uspokojenie – a je úplne jedno, či ide o vzťah medzi dvoma ženami, ženy s mužom alebo akúkoľvek ďalšiu formu vzťahu: „Anna ju pobožkala, na chvíľu jej dokonca zasiajazykom medzi pery. Lujza sa nepriechila, chcela zistiť, či jej to náhodou predsa len nemôže byť príjemné. Nebolo. Ale ani nepríjemné. Intenzita pocitu sa rovnala nule. Popravde, nechápala, prečo sa ľudia vôbec bozkávajú. Eskimáci si vraj trú o seba nosy, to sa jej zdalo milšie, ale ani toto s Annou robiť nechcela. Spravila krok dozadu“ (s. 162).

Výrazný je tiež posledný text zbierky, poviedka *Klebeta*, ktorá sa rovnako ako text *Naša* umiestnila v literárnej súťaži *Poviedka*. V *Klebeta* Hrínová zaostruje na niekoľko dní v živote šesťdesiatničky Maríny, ktorá spolu s manželom trávi leto v rodnej dedine, v rodnom dome svojej matky, ktorý sa snaží zveľadiť. Frustrovaná lenivosťou manžela, nezhodami so sestrou či neustálymi otázkami staručkej susedky Mervule, ktorá im nosí vajíčka, nenachádza očakávaný vnútorný pokoj, má pocit, akoby bojovala s veternými mlynmi – ale sama nevie prečo: „*Pretrrela si spotené*

čelo a pri vstávaní ju pichlo v krížoch. Musela si ruku položiť na zohnutý chrbát a chvíľu postáť na mieste. Priestor pred ňou rozmazali slzy. Rozostretá kontúra vlastnej ruky jej zrazu pripadala rovnako starecká ako Mervulina. Na budúce leto už možno vôbec nebude vládvať. Zrazu nevedela, či má nejaký zmysel pokračovať. (...) Chátrajúci dom sa na krátke desaťročie prebral k životu a o niekoľko rokov začne opäť upadať. Keď sa jej ho vôbec podarí predať, dedičstvo po predkoch vplynie do životného príbehu cudzích ľudí. Aké skľučujúce“ (s. 184 – 185). Nečakané vytrhnutie z tohto ustrnutia prichádza až v závere poviedky.

Hoci *Klebeta* svedčí o tom, že protagonistami a protagonistkami zbierky nie sú výhradne mladšie ročníky, predsa len sa dá povedať, že Hrínovej sa vo výsledku podarilo zachytiť pocit určitej neukotvenosti, takej príznačnej práve pre dnešných tridsiatnikov, ktorí dospeli vo svete plnom neistoty, kde sa nemôžu na nič spoľahnúť, len sami/samy na seba. Ako zisťuje hrdinka poviedky *Saturnov návrat*: „*Najneskôr tesne po tridsiatke dochádza v psychike k zásadnej zmene... Aj ten najväčší idealista pocíti potrebu ukotvovať sa v hmotnej realite. Spôsobuje to Saturnov návrat do východiskovej pozície v čase vášho narodenia“ (s. 19). Hľadanie jednorožca je tak možno vopred odsúdené na neúspech.*